

ת"פ 31103/09/17 - מדינת ישראל, המאשימה נגד אדם אלפאעור, הנאשם

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 31103-09-17 מדינת ישראל נ' אלפאעור

בפני כבוד השופט כמאל סעב
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
אדם אלפאעור - הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד שגב אדלר - סגן בכיר א' בפרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ב"כ הנאשם: עו"ד מאהר תלחמי - סניגוריה ציבורית

גזר דין

א. מבוא:

1. הנאשם, יליד 6.6.1999 - (שיקרא להלן: "הנאשם"), הובא לדין בגין עבירת **שוד בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 402 (ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, (להלן "**חוק העונשין**"), וקשירת קשר לפשע עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.
2. נאשם אחר שהשתתף ביחד עם הנאשם דן, בביצוע השוד הובא לדין בגין אותה פרשה, אם כי בכתב אישום נפרד ובפני מותב אחר, (שיקרא להלן: "**האחר**") - (ת"פ 31015-09-1 שהתנהל בפני כב' השופט אבי לוי).
3. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום והצדדים הביאו ראיותיהם ובהתאם להכרעת הדין מיום 2.4.19 הורשע בעבירות שיוחסו לו.

ב. הכרעת הדין:

4. מהראיות שהובאו בפניי עלה כי הנאשם ביחד עם האחר, קשרו קשר ביום 29.8.17 או בסמוך לכך, לשדוד את מ. פ. (להלן "המתלוננת"), לאחר שנודע להם שהיא מחזיקה בכסף מזומן וביודעם היכן היא נמצאת, הגיעו לשם עם קטנוע של הנאשם, שמספרו 685-70-17 (להלן: "הקטנוע").

5. הנאשם והאחר, (להלן - "השניים"), הבחינו במתלוננת עולה על מונית כשבידיה שני תיקים שבתוכם החזיקה בסכום של ₪ 10,000 במזומן, טלפון נייד מסוג L.G. 3 ושעונים. השניים נסעו אחר המונית עד שעצרה ליד ביתה של המתלוננת, ומשזו ירדה והחלה צועדת לעבר הבניין בו מצויה דירתה, התנפל עליה הנאשם ורסס אותה בגז מדמיע, תקף אותה והפיל אותה על הקרקע והגם שהיא התנגדה, הצליח הנאשם ליטול מידיה את הרכוש (המזומנים, הטלפון הנייד והשעונים), וחזר לקטנוע, עליו רכב והמתין לו האחר ובדרך זו נמלטו שניהם מהמקום.

כתוצאה ממעשי הנאשם ותקיפתו את המתלוננת, סבלה האחרונה מחבלה ביד וסימני יובש בקרניות.

6. לאחר הרשעת הנאשם ובשל גילו, הופנה לשירות המבחן לשם הגשת תסקיר בעניינו, כמצוות המחוקק, וכי אקדים את המאוחר ואפנה לתסקיר שירות המבחן שממנו עלה כי בפני קצינת המבחן בעמ' 2 בפרק "היסטוריה עבריינית והעבירה הנוכחית", הודה הנאשם שידע שהמתלוננת מחזיקה בכסף מזומן ותכנן לשדוד אותה עם האחר, ואף ביצע את השוד לאחר קשירת הקשר, וכי הוא עשה זאת בהיותו תחת פיקוח שירות המבחן. עוד יש לציין כי הנאשם הביע בפני קצינת המבחן צער על הפגיעה במתלוננת והתקשה " .. להתחבר לעוצמת הפגיעות וההשלכות שיש לכך ... ", כך נאמר בתסקיר - עמ' 3 פסקה שניה.

7. מכל מקום הנאשם הורשע על סמך הראיות כמפורט בהכרעת הדין.

ג. תסקיר שירות המבחן:

8. שירות המבחן פירט בהרחבה את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, את לימודיו בבתי הספר, קשיו להתמודד עם הלימודים והיעדרויותיו הרבות והממושכות, המסגרות השונות בהן היה ושולב, בין אם זה במסגרת חינוך רגילה או מסגרת מיוחדת או במגמת תעשייה וניהול.

9. שירות המבחן התייחס להתנהלות הנאשם עם בני משפחתו, כשאמו העובדת נושאת בעול פרנסת המשפחה והאחריות לה. המדובר באישה קשת יום והמנהלת אורח חיים הישרדותי, אם כי מתקשה להוות דמות סמכותית עבור ילדיה. שירות המבחן התייחס גם למערכת היחסים שבין האם לאב והקשיים

שעומדים בפניהם.

10. הנאשם חש שאכזב את בני משפחתו ותחושת אכזבה קשה עוד יותר חש כלפי אמו בשל מעורבותו החוזרת בפלילים, חרף כל זאת הוא חש בתמיכת המשפחה בו.
11. הנאשם הורשע ביום 2.11.16 בתיק 27719-03-16, בבית המשפט לנוער בחיפה והוטל עליו צו מבחן שהופקע בעקבות מעורבותו בעבירה נשוא התיק הזה ונידון למאסר על תנאי של 6 חודשים, זאת לצד עונשים נוספים.
12. כאמור ביחס לעבירה בה הורשע בתיק זה, הוא נטל אחריות, ולדבריו הוא ניהל את ההוכחות כי "**חשש להודות במיוחס לו בכתב האישום**", והוסיף כי משנדע לו שיש למתלוננת מזומנים "**הוא ניסה להשיג רווח כספי מהיר**" - עמ' 2 לתסקיר - פרק "היסוטריה עבריינית והעבירה הנוכחית". שירות המבחן ציין כי הנאשם ביצע את 80 שעות השל"צ שהוטלו עליו במסגרת מנהל קהילתי בחיפה, אם כי השל"צ הופסק לאחר ביצוע 64 שעות בשל מעצרו בתיק זה.
13. בהמשך התייחס שירות המבחן לגורמי הסיכון והסיכוי ובשל כל אותם גורמי סיכון שפורטו בפרק זה, גורמים שיש בהם כדי להעלות רמת הסיכון להישנות עבירות, כי לדעת שירות המבחן יש בחלקים "..... **האלימים והתוקפניים באישיותו אשר מעלים אף הם את הסיכון**", כך שההערכה להישנות עבירות נמצאת ברמה חמורה - בינונית, ומכאן הצורך בשילובו בהליך טיפולי במסגרת המאסר.
14. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל שיאפשר שילובו בתהליך טיפולי במהלך ריצוי עונשו ובשל כך, ראוי לבחון אפשרות ריצוי עונש המאסר בבית סוהר שיקומי לכן ראוי שהנאשם יפנה לשב"ס לשם עריכת מיון מוקדם.

ד. גזר דינו של האחר:

15. כאן המקום לציין כי האחר הורשע על סמך הודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 402(ב) ו-29 לחוק העונשין, וכן צירף אישום נוסף שעניינו החזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים.
16. בעניינו של האחר הוגש תסקיר שירות מבחן שהמליץ לשלבו בתהליך טיפולי ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה וחצי לצד מאסר שירוצה בעבודות שירות.
17. בית המשפט המחוזי (כב' השופט אבי לוי), קבע כי עסקינן בשני אירועים נפרדים, כך שמתחם הענישה

באירוע השוד נע בין 16 חודשים לבין 40 חודשי מאסר בפועל ומתחם הענישה באירוע החזקת הסמים, נע בין הימנעות מהרשעה לבין הטלת מספר חודשי מאסר על תנאי.

18. בית המשפט המחוזי (כב' השופט א. לוי), התחשב בנסיבותיו האישיות של האחר, לרבות הודאתו, בעובדה שהוא נעדר עבר פלילי ובעובדה שעומדים לו סיכויי שיקום טובים, גזר עליו עונש הנמצא בתחתית מתחם העונש, כך שבסופו של יום הטיל עליו: 16 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה של שוד או עבירה אחרת מסוג פשע הכרוכה בשימוש באלמות, 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה על פקודת הסמים המסוכנים, וכן תשלום פיצוי למתלוננת בסך של 15,000 ₪.

19. יוער כבר כאן כי בית המשפט המחוזי (השופט לוי), בעת קביעת מתחם הענישה עשה אבחנה בין חלקו של האחר לבין חלקו של הנאשם בתיק דנן וקבע "..... שהנאשם העיקרי, המבצע העיקרי והרוח החיה בפרשה הוא דווקא שותפו (של האחר - כ.ס.) למעשה ולא הנאשם שלפניי", קרי, לא האחר.

20. האחר נעדר עבר פלילי, לעומת זאת לנאשם שבפניי הרשעה קודמת בבית משפט לנוער בחיפה בגין עבירות של תקיפה וחבלה ממשית, פריצה לבניין, הסגת גבול, היזק לרכוש, סיוע בעבירות שבל"ר וסמים, שבוצעו בין חודש ספט' 2014 ועד חודש מרס 2015 - ראו ת/65.

ה. טענות הצדדים:

טענות המאשימה:

21. המאשימה הפנתה לפסיקה והדגישה כי עבירת השוד הינה אחת העבירות החמורות ביותר המאיימות הן על שלום הציבור ובטחונו והן על קניינו.

22. המאשימה ציינה כי העבירה בוצעה בקור רוח ולאחר תכנון מוקדם. השניים - הנאשם והאחר, עקבו אחרי המתלוננת, לאחר שנודע להם כי היא מחזיקה ברשותה סכומי כסף ניכרים, כשבמהלך האירוע עקבו אחרי המונית שהובילה אותה לביתה ושם ביצעו מארב מתוכנן עם אפשרות מילוט. עוד ציינה המאשימה כי הנאשם ביצע את מעשיו תוך שהוא מצויד מבעוד מועד בגז פלפל ובקטנוע, וכתוצאה ממעשיו נגרמו למתלוננת סימני חבלה ביד ויובש בקרניות העיניים.

23. המאשימה סבורה כי בנסיבות המקרה שלפנינו, מתחם העונש ההולם לעבירה נע בין 4 עד 6 שנות מאסר בפועל.

24. המאשימה הפנתה לתסקיר שירות המבחן וציינה כי קיים סיכון בינוני לחזרה על עבירות אלימות ברמת חומרה בינונית והומלץ להטיל על הנאשם עונש שבמהלך ריצויו יוכל להשתלב בתהליך טיפולי.

25. לטענת המאשימה, אין לתת משקל של ממש להודאת הנאשם בפני שירות המבחן וציינה כי הודאה שניתנה לאחר שמיעת הראיות אינה מבטאת נטילת אחריות של ממש.

26. עוד ציינה המאשימה כי הנאשם בזמן שהיה תחת פיקוח שירות המבחן ותלוי ועומד נגדו מאסר מותנה שהוטל עליו בתיק הקודם, הסלים את התנהגותו האלימה ושדד באכזריות את המתלוננת הנמנית עם האוכלוסייה החלשה.

27. המאשימה הדגישה כי בהשוואה עם גזר דינו של האחר (שסומן ת/24), הנאשם בעניינו ביצע את העבירה כמבצע העיקרי והדומיננטי בהיותו הרוח החיה.

מה גם, האחר נעדר עבר פלילי, הודה, נטל אחריות וחסך זמן שיפוטי, כשבעניינו של האחר, המליץ שירות המבחן על ריצויו עונשו בעבודות שירות.

לכן, טענה המאשימה כי לא ניתן ללמוד גזירה שווה ממתחם העונש ההולם שנקבע בעניינו של האחר וכן מהעונש שהוטל עליו בפועל.

28. אשר על כן, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם מאסר בפועל ממושך מאחורי סורג ובריח ברף העליון של מתחם הענישה, מאסר מותנה משמעותי, קנס ופיצוי למתלוננת.

עוד ביקשה המאשימה להפעיל את המאסר המותנה בן 6 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק הקודם וזאת במצטבר לעונש שיוטל על הנאשם בתיק זה, וכן להורות על חילוט אופנוע השטח מסוג גאס גאס (להלן: "אופנוע השטח"), שרכש הנאשם בכספי השוד, בהתאם לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה").

טענות הנאשם:

29. הסנגור הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן, וציין כי המדובר בבחור צעיר שגדל בתנאי עזובה ועוני.

הנאשם נעצר בגין תיק זה ביום 30.8.17 עד 28.11.17 ולאחר מכן היה עצור באזוק אלקטרוני למשך שנה

שלמה עד ליום 1.11.18 וכשקודם לכן; ביום 28.10.18, התיר לו בית המשפט לצאת לעבודה, אך הוא נאלץ ביום 20.2.19 להפסיק את עבודתו כי המעסיק לא היה יכול להמשיך ולפקח עליו ומאז הוא שוהה במעצר בית מלא עם אופציה לצאת להתאווררות - (חלונות).

30. עוד הפנה הסנגור לדוח אבחון דידקטי אודות הנאשם שסומן נ/3 ממנו עולה כי תפקוד הנאשם הקוגניטיבי נמוך הרבה מהנורמה, הנאשם לא הצליח להשתלב בלימודים ואובחן כמי שסובל מהפרעת קשב וריכוז מגיל צעיר והוא נוטל ריטלין.

31. הסנגור הפנה לתיעוד הרפואי של אבי הנאשם וציין כי האב סובל ממחלת סרטן והוא מאושפז בבית חולים בלינסון במצב קשה.

32. הסנגור סבור כי מתחם הענישה בתיק זה עומד על עבודות שירות עד שנתיים מאסר וכי מתחם הענישה לו עותרת המאשימה מחמיר ואינו מוצדק, לדעת הסנגור.

33. הסנגור ציין כי הנאשם הודה בפני שירות המבחן והביע צער עמוק. עוד ציין כי עבר זמן רב מאז ביצוע העבירה ועד היום מבלי שהוא יבצע עבירות נוספות.

34. אשר על כן, ביקש הסנגור להתחשב בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם ולשקול אפשרות חריגה לקולא ממתחם הענישה, תוך הימנעות מהטלת מאסר בפועל.

לחילופין, במידה ובית המשפט יחליט להטיל מאסר בפועל אז מתבקש הוא, להתחשב בגזר הדין שניתן בעניינו של האחר ולא להתעלם ממנו. עוד ביקש הסנגור להפעיל את המאסר המותנה בחופף מתוך שיקולי צדק וחלוף הזמן.

35. לעניין בקשת החילוט, השאיר זאת הסנגור לשיקול דעת בית המשפט וציין כי המדובר בנאשם שמצבו הכלכלי קשה ביותר. עוד ביקש הסנגור כי רכיב הפיצוי שיוטל יהיה מינימלי כדי שיוכל הנאשם ומשפחתו לעמוד בתשלום הסכום שיפסק.

דברי הנאשם: .ו.

36. הנאשם הביע צער על מעשיו וציין כי באותה תקופה הוא היה אימפולסיבי ומושפע מחברים, אך לאחר אירוע השוד חל בו שינוי חיובי.

37. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, ועבירת קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לאותו חוק.

38. אין צורך להכביר מילים בדבר החומרה היתרה הטמונה בביצוע מעשי שוד, ובמיוחד כשמדובר בביצוע שוד בנסיבות מחמירות, מתוכנן מראש, ושלא בגדר "מעידה" ראשונה וחד פעמית.

39. עבירות שוד חמורות הן, וחומרה מיוחדת ניתן למצוא בעבירות המבוצעות בצוותא וביחד עם אחר, ומשנה חומרה בעבירות המבוצעות כנגד אנשים תמימים, מבוגרים, שכוחם להתנגד ולעמוד בפני האלימות המופעלת כפיהם, לא עומד להם כלל בשל גילם או מצבם הרפואי והאישי.

על עבירות השוד נשפך דיו רב ובעניין זה אסתפק בהפניה לע"פ 4012/13 אוריזיני נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 12.2.14), שם נקבע כי:

"עבירת השוד, קל וחומר שוד בנסיבות מחמירות, היא עבירה קשה. היא מכוונת לנטילת רכוש בכוח הזרוע לצורך רווח כלכלי, תוך פגיעה ברכוש ובגוף. בגזירת עונשם של עבריינים שהורשעו בעבירה זו נדרש בית המשפט לשדר מסר ברור כי היא גוררת עמה עונש משמעותי שיש בו כדי לשקף את פגיעתה הרעה בחברה".

ראו גם ע"פ 4177/06 מדינת ישראל נגד הוידי (ניתן ביום 21.6.06).

קביעת מתחם הענישה:

40. לא בכדי ייחס, איפוא, המחוקק חומרה מיוחדת לעבירה זו, וקבע את העונש לצדה של עבירת השוד בנסיבות דנן ל- 20 שנות מאסר.

לעניין זה אפנה לע"פ 3907/10 נעאמנה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23.03.11), שם נאמר:

"עבירת השוד היא מן הותיקות שבעבירות הפליליות. מימי קדם ועד ימינו, רבו האנשים שערכו בינם לבין עצמם חשבון של סיכויי ההצלחה מול הסיכונים הכרוכים, ונענו לפיתוי הכספי הכרוך באירוע אלים קצר טווח. כנגד פיתוי זה, נאלצה כל חברה אנושית למצוא את הדרכים להיאבק נגד הפגיעה החמורה בה וביחידיה. חומרתה של עבירה זו כלפי הפרט מורכבת משני נדבכים משתלבים. האחד, הפגיעה

בקניינו של קורבן השוד, ובמקרה דנן - פדיון עמל יומו של בעל עסק זעיר, המיועד לזון את בני ביתו. והשני, הממד הפוגעני, האלים והמאיים. גם אם יקבל קורבן השוד את כל רכושו בחזרה בלא פגע, לא במהרה יחלימו צלקותיו הנפשיות. נסיבות אישיות קשות והודאת נאשם בעבירה מהוות שיקולים לקולא. אולם, נותר הצורך החברתי להעביר מסר ביחס לחומרתו של שוד מזוין והסיוע לו. כדברי כב' הנשיאה ד' ביניש, "בתי המשפט מצווים להרים תרומתם למלחמה באלימות הקשה שפשתה במקומותינו, להטיל עונשים שיהיה בהם כדי להרתיע עבריינים מפני מעשי אלימות ולהגן על שלומם של אנשים תמימים וחסרי ישע"...".

41. מעבר להיבט הכספי והכלכלי המובהק שבעבירת השוד, יש לראות בחומרה את הערכים החברתיים שנפגעו. בנידון דידן, הערכים החברתיים שנפגעו ממעשהו של הנאשם הם הערכים המקודשים של שלמות הגוף ושמירה על הקניין הפרטי, וכן תחושת ביטחוננו של האזרח - הקורבן בפרט, והציבור בכלל.

הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת שוד הוא כבודם, חירותם ורכושם של קורבנות העבירה, ביטחונם וביטחוננו של הציבור, זכותו של הקורבן בפרט ושל הציבור בכלל, לחיות את חייו, בשקט ובשלווה, לרבות היכולת להלך ברחובות ישרים בבטחה, בשלום וללא חשש שמא יאונה לו רע - ראו לעניין זה ע"פ 3027/13 **דווקר נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (ניתן ביום 4.12.13).

42. באשר לעבירה מסוג זה, עולה מהפסיקה כי ישנה קשת רחבה של מעשי שוד השונים זה מזה הן בנסיבותיהם והן בדרגת חומרתם. על כן, מידת הענישה במקרה דנן מתבססת על נסיבותיו הקונקרטיים של מעשה השוד המדובר - ראו לעניין זה ע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 06.02.14) (להלן: "עניין ספי"), שם נאמר כי:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר ... ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זהה דינה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זהה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זהה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זהה דינה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זהה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות..."

עפ"י גישה זו שהובאה לעיל יקבע מתחם העונש ואף העונש ההולם את המעשה ואת העושה בענייננו.

43. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, במקרים רבים ודומים למקרה שלפנינו עולה כי הוטלו על נאשמים במקרים דומים עונשי מאסר בפועל לתקופות ממושכות וכי הרשימה שלהלן תעיד על כך.

(-) בע"פ 104/12 מוראדאת נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 05.07.12), הורשע המערער בעבירת שוד בנסיבות מחמירות של קופאי בחנות נוחות של תחנת דלק. מדובר במערער צעיר יליד 1991 שעברו הפלילי נקי. במסגרת גזר הדין הושתו על המערער 34 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

(-) בע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 20.06.13), הורשע המערער בעבירת שוד בנסיבות מחמירות של מוכר בתחנת דלק. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של המערער על 24 חודשי מאסר חלף 30 חודשים שהשית עליו בית המשפט המחוזי וזאת בשל תהליך שיקומי שעבר.

(-) בע"פ 5940/13 ימין נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 07.01.14), הורשע המערער בעבירה של שוד סניף בנק והחזקת סמים. המערער נכנס לבנק כשיצאו הלקוחות, כיסה את פניו וניגש לכספרית, תוך החזקת טלפון נייד מתחת לחולצתו באופן שנחזה כאילו ברשותו אקדח, וזאת כדי להפחידה, והורה לה למסור לו את הכסף שבידה והיא אכן מסרה לו כ- 3700 ₪ במזומן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של מאסר שנה עד שלוש שנים, ולאחר שסקר את הנסיבות הספציפיות השית על המערער 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש. ראוי לציין כי שם דובר במערער ללא עבר פלילי ושירות המבחן המליץ על מאסר שירוצה בעבודות שירות וצו מבחן.

(-) בעניין ספי, הורשעו שני מערערים עפ"י הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שוד של מכשיר נייד בנסיבות מחמירות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה נע בין שנה עד 4 שנים מאסר בפועל והטיל על המערער הראשון 18 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר מותנה ופיצוי בסך 2000 ₪, ועל המערער השני הטיל 30 חודשי מאסר בפועל, שנתיים מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 3000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש וקבע כי:

"עיון באסופת הפסיקה, ממנה מבקשים המערערים להיבנות, מגלה כי "אין הנידון דומה לראיה" ... הגם שהשופט ס' ג'ובראן העמיד במקרה אחד את מתחם הענישה הראוי בגין עבירות שוד "ספונטניות" על תקופה של בין 6 חודשים לבין שנתיים מאסר בפועל (ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל (2013)), בנידון דידן עסקינן בשוד מתוכנן ויזום בצוותא. יתר על כן, עיון בפסיקה מתגלה כי המתחם והעונש שנגזר בגדרו אינם חורגים מן המקובל בעבירות שוד שבוצעו בנסיבות דומות ... " - שם, פסקה יא.

באותו עניין התייחס בית המשפט העליון לעקרון אחדות הענישה וחלקו של כל אחד משני המערערים - השותפים וקבע כי:

"כידוע עקרון אחדות הענישה מדריך את בתי המשפט להטיל עונשים דומים בגין מצבים הדומים זה לזה וכדי למתן אלמנטים של שרירותיות ומזל בענישה הפלילית ... אולם, כאשר מתקיים שוני בין השותפים לעניין מהות המעשים ומיהות העושים, אין פער בענישה חוטא לעקרון האחדות" - שם, פסקה יב.

(-) בע"פ 214/14 **יעקב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.8.14): הורשעו שני מערערים, כמבצעים בצוותא, בעבירה של שוד מזוין לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. מתחם הענישה שנקבע ע"י בית המשפט המחוזי נע בין 15 - 60 חודשי מאסר בפועל. לבסוף הושת על מערער 1 עונש של - 40 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת מאסרים מותנים משני תיקים קודמים חלקם במצטבר, כך שסך כל תקופת המאסר לריצוי בפועל עמדה על 48 חודשים, ולמערער 2 עונש של - 24 חודשי מאסר בפועל. הערעור לבית המשפט העליון נדחה.

(-) במקרה אחר קבע בית המשפט העליון כי:

"שבעבירות שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) (באירוע אחד עם עבירת קשירת קשר לפי סעיף 499 לחוק) נעה מדיניות הענישה הנוהגת בין 32 חודשי מאסר בפועל ל-42 חודשי מאסר בפועל" - ע"פ 1127/13 עמאואל גברזגי נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 15.11.14).

(-) על רמת הענישה בעבירות שוד, ניתן ללמוד מפסיקתו של בית משפט עליון גם בע"פ 3683/12 **צגוקי נ' מדינת ישראל** - (ניתן ביום 20.12.12); ע"פ 3160/12 **כריסטיאן נ' מדינת ישראל** (21.4.13) וכן, ע"פ 5535/12 **כאברי נ' מדינת ישראל** - (ניתן ביום 1.5.13) (להלן: "כאברי"), שם הועמדו עונשי המאסר, אשר הושתו על המערערים שהיו נטולי עבר פלילי, על 40 ו-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בפרשת כאברי נקבע כי טווח הענישה הנוהגת לעבירות שוד הינו בין 32 חודשי מאסר בפועל ל- 42 חודשי מאסר בפועל, תוך הבהרה כי בקביעת טווח זה ניתן להתייחס לריבוי מקרי השוד באופן כללי.

44. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נראה כי הנאשם והאחר נסעו על אופנוע כשהנאשם נוהג בו והאחר יושב מאחוריו, מתוך מטרה ותכנון מוקדם לשדוד את המתלוננת. הנאשם אסף את האחר בהדרגה, נסעו ביחד אל המקום בו הייתה המתלוננת, עקבו אחריה עד שעלתה למונית, נסעו בעקבות המונית והגיעו למקום בו המתלוננת ירדה מהמונית. הנאשם ירד מהאופנוע והמתין למתלוננת בפתח הכניסה לבניין בו מתגוררת, וכשזו התקרבה לכניסה לבניין, הוא התנפל עליה, תקף אותה בידיו וברגליו, משך בכוח את התיקים מאחיזתה ולמרות התנגדותה, שנמשכה גם לאחר שהיא נפלה ארצה, הנאשם המשיך לבעוט בה ברגליו עד שהצליח להוציא מידיה את תיקיה. עוד נקבע בהכרעת הדין כי בתיקים היה כסף בסך 10,000 ₪, אותו נטל הנאשם, וכי כשחלקו נפל תוך כדי מנוסת הנאשם, האחרון לא וויתר על איסוף הכסף כל פעם שנפלו ממנו מספר שטרות וכן גנב גם את הטלפון הנייד של המתלוננת כשהמשך הוא הכניס לתוכו את הסיים שלו ודיבר באמצעותו הן במהלך נסיעתו לעפולה והן במהלך נסיעתו

לנהריה.

45. זאת ועוד, בקביעת מתחם העונש מתבקשת האבחנה בין חלקו של הנאשם שלפניי וחלקו של האחר. חלקו של הנאשם היה הדומיננטי ביותר בפרשה. הנאשם הינו המבצע העיקרי והרוח החיה. הנאשם הוא זה שיזם את אירוע השוד, אסף את האחר מעבודתו, תקף את המתלוננת ונטל את השלל - את רכושה וכספה.

בית המשפט העליון כבר הבהיר לא אחת כי "מלאכת הענישה אינה בגדר הפעלת נוסחה מתמטית, ולפיכך אין בכוחו של עקרון אחדות הענישה להביא להטלה מכאנית של עונשים, תוך העתקה מנאשם אחד למשנהו, מבלי ליתן ביטוי הולם לעקרון הענישה האינדיבידואלית..." - ראו ע"פ 4949/15 מקדסי נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 17.3.16), ראו גם עניין ספי לעיל.

46. בנסיבות אלו, בזיקה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ומבלי להתעלם ממתחם העונש שנקבע בעניינו של האחר, אני סבור, כי מתחם העונש ההולם בגין אירוע השוד בעניינו של הנאשם שבפניי, נע במקרה דנן בין 24 ל- 50 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

47. גזירת עונשו של נאשם בתוך מתחם העונש ההולם לעולם היא אינדיבידואלית. יש לקחת בחשבון נסיבות שאינן קשורות לעבירה, אלא לנאשם הספציפי שביצע אותה - ראו ע"פ 10444/06 עייני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25.04.07); וכן סעיף 40יא לחוק העונשין.

48. באשר לנאשם שלפנינו, לזכותו נלקחו בחשבון נטילת אחריות בפני קצינת המבחן, הגם שהגיעה לאחר שמיעת הראיות ומתן הכרעת דין בעניינו, גילו הצעיר ורקעו האישי והמשפחתי כפי שפורט בתסקיר שירות המבחן.

49. יחד עם זאת, הובאו במניין השיקולים, גם כן, עברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעה אחת בגין עבירות אלימות, רכוש וסמים, וביום 2.11.16 נידון בין היתר למאסר מותנה למשך 6 חודשים, שהינו בר הפעלה וכן צו מבחן שהופקע בעקבות מעורבותו בתיק דנן, כך שהעבירות נשוא כתב האישום דנן בוצעו כאשר הנאשם היה תחת פיקוח שירות המבחן לנוער.

זאת ועוד הובאו במניין השיקולים גם הערכת שירות המבחן באשר לרמת הסיכון הבינונית להישנות עבירות בעתיד; וכן סיכויי שיקומו הנמוכים של הנאשם.

50. זאת ועוד, המניע העיקרי אם לא היחידי של הנאשם לביצוע העבירה היה בצע כסף וזאת כעולה מדברי הנאשם בפני שירות המבחן.

51. לאחר שנתתי דעתי למכלול הנתונים, בחנתי את טענות הצדדים, ומבלי להתעלם משיקולי הענישה, לרבות מתן הבכורה לאינטרס הציבורי והשמירה על בטחונו של כלל הציבור, ומבלי להתעלם מנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהתחשב במכלול הטענות הן לקולה והן לחומרה, ובין השאר מהות העבירה, נפיצתה ותדירותה וכן גזר הדין שניתן בעניינו של האחר, אני מחליט להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים, בניכוי ימי מעצרו מיום 30.8.17 ועד ליום 28.11.17.
- ב.
- הנני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 6 חודשים שהושת על הנאשם **בת"פ (בית משפט לנוער חיפה) 27719-03-16**, אשר ירוצו במצטבר לתקופת המאסר שהושתה בתיק דנן.
- כך שסך תקופת המאסר הכוללת שעל הנאשם לרצות היא: **30 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו, בהתאם לפירוט שהובא לעיל.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם יעבור עבירה בה הורשע או עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע ויורשע בגינה.
- ג. מאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון ויורשע בגינה.
- ד. הנני מורה לנאשם לפצות את המתלוננת בתשלום סכום של 20,000 ₪. הסכום יופקד על ידי הנאשם עבור המתלוננת בקופת בית המשפט ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בסך 2,000 ₪ כל אחד החל מתום 60 יום מיום שחרורו.
- ה. תשומת לב שירות בתי הסוהר מופנית להמלצת שירות המבחן לשלב את הנאשם, במידת האפשר, בתוכנית שיקומית בין כותלי בית הסוהר, ובלבד שהנאשם יביע נכונות לכך ויבקש זאת; הכל עפ"י נוהלי שב"ס.

בקשת החילוט:

52. ראוי לציין כי בכתב האישום הודיעה המאשימה כי בכוונתה לבקש חילוט הן את הקטנוע של הנאשם ואשר שימש אותו לביצוע העבירה נשוא כתב האישום, והן את אופנוע השטח שנתפס בידי המאשימה ואשר נרכש על ידי הנאשם בכספים ששדד מהמתלוננת. לעומת זאת, המאשימה בטעוניה לעונש הן הכתובים והן בע"פ ביקשה לחלט רק את אופנוע השטח, כך שניתן להניח כי המאשימה וויתרה על בקשתה לחילוט הקטנוע וזנחה אותה. מה גם, אין כל ראייה לכך שהקטנוע ששימש לביצוע העבירה נתפס ע"י המשטרה. משכך, לא ראיתי מקום לחלט את הקטנוע.

53. באשר לבקשת המאשימה לחילוט אופנוע השטח, אציין כי אופנוע זה, נתפס ע"י המשטרה, במהלך חקירת אירוע השוד כראיה, וזאת משום שהוא נרכש מכספי השוד. הסנגור השאיר עניין חילוט אופנוע השטח, לשיקול דעת בית המשפט.

54. המקור הנורמטיבי לתפיסת חפצים בידי המשטרה מצוי בסעיף 32(א) לפקודה, שזו לשונו:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה, או כאמצעי לביצועה"

סמכות לחלט הרכוש שנתפס ע"י המשטרה מוסדרת בסעיף 39(א) לפקודה, הקובע כי:

"על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32 או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם".

55. בענייננו, אופנוע השטח נתפס ע"י המשטרה (ראו דוח תפיסה המסומן ת/17) ושימש כראיה בתיק, לכן מכוח סעיפים 32 ו-39(א) לפקודה ולאור עמדת הסנגור שהשאיר את העניין לשיקול דעת בית המשפט, אני מורה על חילוט אופנוע השטח.

זכות ערעור לביהמ"ש העליון תוך 45 יום מהיום, הודעה לנאשם

ניתן היום, י"ג כסלו תש"פ, 11 דצמבר 2019, במעמד הנאשם בעצמו, בא כוחו עו"ד מאהר תלחמי וב"כ המאשימה עו"ד יניב זוהר.

